

Oznani.

Za navadno dvestopno versto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natiskuje; veče pismenke plačujejo po prostoru

Za vsak list mora biti kolek (stempel) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

V torek,
četrtek in saboto
izhaja in velja:

Za celo leto	7 for. 50 kr.
„ pol leta	3 „ 80 „
„ četrť leta	2 „ — „
„ mesec	— „ 70 „
Po pošti:	
Za celo leto	9 for. 50 kr.
„ pol leta	4 „ 80 „
„ četrť leta	2 „ 50 „
„ mesec	— „ 90 „

Št. 106.

V Celovcu v torek 25. decembra 1866.

Tečaj II.

Zavolj božičnih praznikov pride prihodnji list še le v saboto na svitlo.

VABILO.

Ni dolgo, kar je „Ilirski Primorjan“ pisal, da laški časniki rastejo v Terstu iz zemlje kakor gobe po dežju. Koliko da hodi po našej slovenskej zemlji **nemških** časnikov, pričajo naše kavarne in gostilnice pa tudi še druge hiše dosti jasno. Le **slovenskih** časnikov imamo mi **Slovenci** le komaj za največjo silo in potrebo. Kdaj neki pride tisti srečni čas, ko ne bomo mi Slovenci branili več tujega prosa, svojega pa prepuščali vrabcem? Ravno zdaj se bliža spet novo leto in ponuja lepo priliko, naj Slovenci pokažemo v djanju, da smo se zavedeli slovsnske zavesti in navzeli slovenskega duha. Slovenci popustiteptujo robo in poprimite se svoje domače! Nasprotnikov naših je grozno veliko, prijatelov in podpornikov naših pa je le pičla mera. Zatorej je pa za to malo peščico dolžnost tem večja in tem svetejša, naj si ti napenjajo vse žile in delajo na vso sapo.

„Slovence“ sme reči, da je storil in delal, kolikor je le premogel. Po volji, ki se je od več strani glasila, začel je celo **trikrat** na teden izhajati in si priskerbel čisto nove pismenke, da bode na svitlo hodil v lepej, okusnej obliki. Tudi si je poiskal novih in krepkih pomagalcov, ki mu pošiljajo za vsak list **izvirne** dopise iz Dunaja, Prage, Gradca, Ljubljane in Karlovca pa tudi dopise iz vseh pokrajin naše Slovenije. Ni nam žal po vseh teh darovih, po vsem trudu in prizadevanju, — naj pa tudi Slovencem ne bo žal po tistih goldmarjih, ki jih darujejo v podporo **ednega političnega časnika v slovenskem jeziku!**

„Slovence“ ostane v duhu, kar je bil dozdej: branitelj in zagovornik slovenskega naroda in njegovih svetih pravic. Resnico bo godel na vse strani, akoravno dobi včasih gosli za ušesa: Pravica in resnica mu bode tudi zanaprej črez vse! Geslo mu bode: Vse za Avstrijo, pa tako Avstrijo, v kterej uživajo vsi narodi enake pravice, kakor tudi vsi nosijo enake butare. —

„Slovence“, ki izhaja v torek, četrtek in saboto, velja:

Brez pošte za celo leto	7 gld. 50 kr.
„ 1/2 leta	3 gld. 80 kr.
„ 1/4 „	2 gld. — kr.
„ mesec	— gld. 70 kr.
Po pošti za celo leto	9 gld. 50 kr.
„ 1/2 leta	4 gld. 80 kr.
„ 1/4 „	2 gld. 50 kr.
„ mesec	— gld. 90 kr.

Prosimo prav lepo, naj nam **stari** prijatli in podporniki tudi zanaprej zvesti ostanejo, pa tudi **novi** naj se pridno oglašajo in sicer vsaj do **koneca tega meseca**, pa v **frankiranih listih**. **Božja pomoč!** Vredništvo.

Naši deželni zbori.

Koroški 19. decembra je bila 12. in poslednja seja v našem zboru. Po obravnanih nekterih malenkostih je dež. zbor sklenil dovoliti 2000 fl. za to, da se cesta Mižiške doline poravna. Slednjič pridejo na versto prošnje slovenskih občin, ki so za nemške šole prosile. Odložila se je ta reč za poslednjo sejo, naj se vsem prav globoko v serca vtisnejo v tej zadevi govorjene besede. Poročevalec je bil dež. odbornik dr. Erwein. Najpred je naznanil, da so k sejam, ki jih je odbor imel o tej zadevi, povabljeni bili cesarski namestnik baron Schluga in trije izvedeni šolniki, kterih imen pa žalibog nismo mogli zvedeti.

Kar pa so dr. Erwein in drugi poslanci o tem prašanju govorili, vse to je grozno imenitno, ker so dobro uravnane šole posebno za nas Slovence perva in največja potreba. Štenografičnih zapisnikov pa še ni na svitlo; zatorej moramo svoje misli o tej seji tudi odložiti na perve dni prihodnjega leta. Kajti le s temi zapisniki v roci zamoremo na tanko povedati, kaj je ta ali uni poslanec govoril in potem hvaliti, kar je hvale, pa tudi grajati, kar je graje vredno.

Verjemite nam in bodite prepričani, da bomo dali vsakemu svoje, naj tudi resnica temu ali unemu v oči kolje!

Za danes torej le to povemo, kar se je bilo sklenilo in sicer z vsemi glasovi proti enemu, le edini poslanec Breycha ni potrdil nasvetovanega sklepa.

Šolski odbor nasvetuje to le:

1. Naj se deželna vlada naprosi, da željo slovenskih občin, naj se nemški jezik za podučni jezik v šole vpelje, krepko podpira in na vso moč na to gleda, da se v šolah zadržan podučnega jezika tako ravna, kakor zaukazuje ministerski ukaz od 29. junija 1865 št. 3956. Dalje naj dež. vlada skerbi, da se ta ukaz po deželnem in škofijskem zakoniku oglasi s pristavkom, naj se natančno spolnuje. (Ta ukaz zapoveduje kratko tole, da se mora keršanski nauk učiti v slovenskem jeziku, pri drugih predmetih se morata pa oba jezika — nemški in slovenski — enomerno rabiti.)

2. Prošnje, ki so jih vložile občine Žilpolje, Porače, Dholica, Sveče in Grabštajn, izročijo se deželnej vladi, naj na nje ozir jemlje.

3. Deželni odbor naj na to gleda, da se ti sklepi spolnujejo.

Po tem torej ostane vse pri starem, ker se je tudi dozdej povsod ravnalo po ministerskem ukazu od 29. junija 1865 št. 3956; le samo to moramo še omeniti, da si po naših mislih 1. in 2. točka storjenega sklepa nasprotujeta.

Perva točka zaukazuje, naj se ravna po večkrat omenjenem ministerskem ukazu, ki zapoveduje, naj se podučuje v obeh jezikih. Druga točka pa naročuje, naj deželna vlada ozir jemlje na vložene prošnje, izmed kterih se pa nekatere glasijo, naj se podučuje izključivno le v nemškem jeziku. Kako bode dež. vlada ta klopčič zravnila?

— H koncu se je v daljšem govoru deželni glavar graf Goës poslovil od dež. poslancev; cesarski namestnik se je tudi kratko zahvalil, da je med vlado in deželnim zborom celih 6 let bila tako lepa prijaznost, in premil. knezoškof so Boga prosili, naj novo izvoljeni zbor z novo močjo in z novo serčnostjo nastopi delovanje svoje.

Zapustili so potem gospodje deželno zbornico in nekteri med njimi gotovo — za vselej! — Srečno!

Kranjski. 22. dec. —š— Včeraj je bila največja in najobilniša seja v vsej šestletnej dobi, ne sicer po času, ampak po snovi. Razgovarjalo se je veliko in prav dobro, da sta se nam zopet stara izkušena psevdoliberalca očitno pokazala. Prvič so namreč narodni in drugi svobodomiselní poslanci postavili nož na Šmerlingovo deželno ustavno ostrigo, v katero je bil zaprl narodni in pravični zastop v deželnem zboru. In čudo golemo! Vsi predlogi odsekov so bili z veliko večino sprejeti, t. j. da se prenaréde deželnega volitvenika §§. 3, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 18, 54 tako, da se volitveni okraji bolj pravično osnujejo, da je vsem volilecem porajšano se posluževatisvojih pravic, da namreč Kamničan ne hodi več v Tržič, ampak v Kranj, kamor bodo morali tudi Radoljčani in Tržičani hoditi za naprej; da se je Kočevskemu en poslanec vzel in dal Novomeškemu okraju, ker je tukaj več ljudstva in za polovico več davkov plačujejo; da ima vsak pravico voliti, kdor v občinski zbor voli, bodi si v 1. 2. ali 3. volilnem razredu, če le 5 gld. plača davka. Najvažnejše je pa vendar to, da bodo v prihodnje tudi tisti zastop za veliko posestvo volili, ki sicer nimajo v deželnih bukvah (Landtafel) vpisane posestva, vendar pa 100 gld. na leto plačujejo davkov. Tudi občine, če imajo tako posestvo in plačujejo 100 gld. na leto davkov, smejo zdaj voliti med velikimi posestniki. Za ta predlog smo se bali, ker so veliki posestniki (ob enem tudi Velikonemci, eni iz hudobije, drugi iz kratkega pogleda) letali od enega in drugega kota ušesa drug drugemu približevaje in glej sklenili so in zboru naznanili po Anastaziju, da ne bodo o lastnej reči glasovali, tedaj qui tacet consentire videtur! Tedaj se tudi zanašamo, da nam ne bodo za hrbtom miši lovili in jih spuščali zopet v Dunajsko meglo, da bi Nj. Veličanstvo ne potrdilo te spremembe. Znani pa tudi slavni liberalec (?!) iz Rajhsrata g. Brolih je pa prvi svojo zarujovelo puško sprožil, pa se vé da, ko ni bila na iglo, tudi ni nič opravila; surov je sicer, kakor se že sodnijskemu svetovalcu rado primeri, tudi bil, zato sem se čudil, da je tako togotno skočil in pa njegov sosed in prijatelj zahteval „ordnungsruť“, ko je gospod Horak se potegnil za kmečko in obrtnijsko ljudstvo in jima sicer osebno debele besede na ušesa pokladal, na konci pa vendar le resnico povedal; če vaju je pa bolelo, morata misliti, da je le prosti rokovičar in da ni 16 let na visocih nemških šolah — hlač trgal! G. Dežman je pa zopet mislil, da je g. Horak neveden in ko je pravil od Francoskega, Angleškega in Belgije, mu je Dežman vmes zarenčal ironično: in Böhmen ja! Sicer moram pa g. Dežmana danes pohvaliti,

da je zmirom z narodnimi polanci glasoval, razun ene male točke. Tedaj edina zoprnika današnjih sprememb sta bila od začetka gg. Brolih in Kromer, katerih prvi je vse hotel pod klop spraviti, pa njegov predlog je padel s 26 zoper 5 glasov, (da sta ž njim tudi Langer in Margheri glasovala, ne zapopademo; sicer pa jih od dne do dne bolj študiramo in študiramo, in vendar ne najdemo — nič!), g. Kromer pa je, kakor pravi Nemec, na konci hudobni igri kazal dober obraz! Bolj na tanko, kedar nam bodo gg. štenografi kaj spisali. Kaže se, da bomo še le ^{28/12} končali.

Štajerski. — i. (XII. seja.) Poročevalo se je o delovanju deželnega odbora v letu 1865. Med drugim se je poročevalo tudi o Rudolfovej železnici ter predložilo, da naj se dovoljenje ove železnice vzame v radostno znanje. Pri tej priliki se je pokazalo, kam pelje človeka pristranost, da ne rabim drugega morda primernejšega izraza. Dr. Rechbauer pravi, da zbornica, ko je že dvakrat prosila, naj se zistirana ustava zopet vpelje, nikakor ne more poročila o dovoljenju ove železnice sprejeti z radostjo; kajti to dovoljenje se je podelilo po poti oktrojiranja, kar nikakor ni ustavno.

Vendar se je po predlogu dr. J. Kaiserfelda izrekla hvala centralnemu odboru ove železnice za njegov trud.

Dalje se je naprosila vlada, naj predloži po ustavnej poti postavu, ki ima v okom priti razprostiranje živinske kuge.

Naročilo se je tudi deželnemu odboru, naj skrbi, da se po domačih kmetovalcih iz kmetijske literature izberó spisi, ki so pripravljeni za berilo, v kateri namen naj se

tudi izpišejo darila, da se izpolni to, kar je v takih spisih pomanjkljivega.

Zarad predloga g. Wanischja, naj se stroški za vkvrtiranje in hrano vojakov, ki so potovali skozi Štirsko, povrnejo iz deželnega zalogu, pristopil je deželni zbor večini dotičnega odbora, ki je, gledé na to, da ima samo država dolžnost, odškodovati stanodavce, nasvetoval, da se naroči deželnemu odboru, naj večkrat opominja vlado, naj se prenaredi postava za vkvrtiranje, in da se stanodavci primerno odškodujejo na državne stroške.

(XIII. seja.) Dr. Fleckh poroča v imenu finančnega odbora o deželnem proračunu za leto 1867, ki se je tudi odobril. Po nasvetu finančnega odbora se je sklenilo, da se učitelju štajerske zgodovine odzame dozdajne plačilo, da pa se poviša za 50 g. gg. učiteljem štajerske zgodovine na gimnaziji graški, mariborski in celjski.

Iz odobrenega proračuna omenjam samo še to, da se tudi letos vodju tukajšnega gledišča dovoli podpora 3800 gld. Poročeval je o tej stvari tudi letos dr. Mulley, ki pa ni več kakor lani trdil, da se sme človek, ki ni bil na tehniki, slobodno prištevati izobraženemu svetu, nikakor pa tisti, ki ni bil še v gledišču!

Iz Graden: V začetku letošnjega zborovanja so seje prav kratko terpele, zdaj pa, ko je 22. dec. za poslednjo sejo odločen, gre vse na vrat na nos. Kar še ni dognano, ne sme se prenašati na prihodnjo dobo, če bi ravno bilo še tako pomanjkljivo ali celo škodljivo. To se je pokazalo v sejah od 17. in 18. dec. Obravnavalo se je tedaj o kmetijski in vinorejski šoli, in o neki prenaledbi pravil na Jovaneji zastran postavljanja

oseb in odpravljanja oskerbništva. — G. Herman je dokazoval, kako pomanjkljiva so odborova preiskovanja, in podpira g. Hlubekov predlog, ki gre na to, da se ta reč posebnemu odseku izroči v natanko preiskovanje. On povdarja, da naj se ozir jemlje tudi na Slovence, ki bodo morali tudi plačati za tako šolo; on veli, da se bode samo denar raztrosil brez vspeha, ako se res tako osnuje kmetijska šola, kakor jo je odbor nasvetoval. Ko se je v posebnem razgovoru pričelo debatirati o učbenih predmetih, je g. Herman predlagal, naj se razun nemščine tudi uči slovenščina. Na to so naši sovražniki strašen krik pognali. Njih orodje so pa le prazne fraze in natolcevanje ne samo naroda, o katerem še zmirom mislijo, da nima sposobnega jezika za šolo in urad, temveč tudi naših dveh edinih zastopnikov gg. Hermana in Razlaga; kajti druge poslance, ki se hlinijo kot slov. zastopniki, ne moremo za take spoznati. G. Herman je tudi rekel, da ni nikdar postal nezvest svojemu narodu, pa nevednost in zla volja njegovih nasprotnikov mu ne pripuščate ž njimi krivično pot hoditi, ako ga tudi še tako hudo napadajo. Res občudovanja vredna in skorej bi rekel, čeznaravna je stanovitnost in krepkost tega verlega poslanca! Od vseh strani ga napadajo brezvestni odpadniki in ljuti nasprotniki; pa vsakega tako zaverne, da se mu ne upa več ugovarjati.

Predsednika g. gf. Gleispacha moramo pa vendar tudi opominjati, naj bi bil bolj objektivni. Ako g. Herman kak predlog podpira in k temu namenu razloge pove, ali odboru kako nedoslednost in pomanjkljivost dokaže, že žuga predsednik, da mu bo besedo vzel, ali pa pravi celo: „To sem že

Nasproti kazine je zbiralnica narodnih. Ima ime čitavnica. Tukaj najdeš vse, kar se ne šemi s tujščino — surkaše nasproti frakašem. Življenje ni tukaj tako rodo, kakor v kazini, dasiravno ni še v vsem narodno. Govori se tukaj jezik, kateri je prav obraz narodnega preporoda. Nemške verige še zmirom rožlajo, in tudi furlanski „magari“ pričuje, da je Slovenec jetnik med Nemcem in Italijanom. Ako je v kazini sebrana „hautvolée“, najdeš tukaj ljubljansko „bourgeoisie“, vendar ne v pariškem smislu. Tudi tukaj ni one živahnosti (izvzemši Merkurjeve učence), temuč tukaj najdeš dolgočasno resnobo, in ko sem te ljudi pri vrčkih graškega piva si prav pogledal, mislil sem, da sem v Monakovem, in ne v bližini južnega podnebja. Pogovori so vsakdanji — precej razboriti, in prvi sosed moj ti svoje srce odkrije, dobro te meri ter še se ozira okoli in okoli, ako ne bi kje za hrbotom stal eden tistih blaženih, kateri le v Avstriji nahajajo naj bolj plodonosno zemljišče, — saj poznaš, dragi prijatelj te učence skrivnosti. Vendar, kar v čitavnično rešavarico pride, je vse napolnjeno z najblažnimi čuti za narod trpinov in močenikov. Ako se ti bodo moja pisma dopadla, hočem ti nekoliko glav tega društva s peresom svojim fotografovati, če kje ne zbudim — s pohvalo zavirljivosti, z grajanjem pa občutljivosti, ker te malopridni sestrice mahate s svojim žezlom precej silovito v tem društvu. Kakor vse na svetu ima svoj hudi in dobri princip, tako se tudi v narodnem taboru ljubljanskem poganjata za nadvlado Ormuzd in Ariman. Slednji dobiva svoje učence iz burne, nagle in žestoke mladine. Ta prekorači velikokrat meje priličnosti in blage pristojnosti v škodo svojo in v škodo narodnega napredka. Zabave teh boriteljev za pospeševanje narodnega življenja zbadajo večkrat samoličnosti, in s tem pričajo, da niso prosti strastljivosti. Njihov simbol je ptič sokol; ali menda se nam ni treba bati, da utegne on slabo svojo naruro preveč razvijati in gojevati. Da bi Sokolci posnemali rajši sokolov bistri vzlet v čisteje višine!

Pozdravlja te priserčno

Tvoj Dalibor.

Besednik.

Obrazi iz Ljubljane.

15. decembra.

Spreljubi prijatelj!

Po tvoji želji pišem ti iz bele Ljubljane, pglavnitega mesta vojvodine kranjske. „In Krain findet man noch ein Stück Mittelalter“, rekel mi je enkrat eden mojih prijateljev — in prav jo je zadel. Prvič, tukaj še dosti držijo na stanove, in duhovništvo ima velik upliv v javno mnenje. Plemstvo kranjske vojvodine ni sicer tako bogato, kakor pri nas; vendar imeni: grof in baron vlečete, in Kranjec se pred njima pošteno nakloni *). Plemstvo ni prav nemško, pa tudi ni narodno. In celo o tebi osebno znanem nemškem grofu in pesniku dvojim, je li je on res tako anražiran Nemec, kakor se včasih dela. Rajni Metternich je moža svojega dobro poznal, ko je rekel: „Postavite ga na moje mesto, in bode takošen, kakor sem jaz“. Dosti kranjskih plemičev je furlanskega rodu, ali pa imajo svoj izhod iz benečanskih patricijev; čudno, da ti gospodje le silijo med Nemce, namesto da bi se držali naroda, med katerim živijo, in od ktereга žuljev so dobili svoje lehe in strehe! — Meščani ljubljanski so prava mešanica, jedro še je slovansko, vendar nemška izobraženost jim je vtisnila nekakšno posebno znamenje, da človek nima naravnega človeka pred seboj. Ljubljanski meščan je lojalen, vendar kteremu ste sreča ali marljivost dale boljši delež življenja, postane ti aristokratičen in rad se vriva v društvo aristokracije. Dosti drži se v Ljubljani na forme ali oblike, ktere pa so tudi velikokrat trdne in okorne, one „nonchalance“, ktero po naših mestih nahajaš, tukaj ne smeš pokazati; hudo bi se ti zamerilo v društvu, ako ne gledaš na tukaj navadni „takt in ton“. Zato tudi družbino življenje nima one pristrčnosti, ali

kakor Nemec pravi: „Gemüthlichkeit“, kakor jo najdeš pri nas. Vendar tudi v tem tičimodro prerajtanje. To je posebna lastnost Kranjcev, da vse prerajtajo, zato so tudi per eminentiam praktičen narod. Narodna zavest se je že precej oživila, dasi ravno ni na oni stopnji, na kateri bi lahko bila. Velika vrsta ljudi, in sicer skorej ves uradni svet, je v posebnem taboru. Sicer tudi med to vrsto najdeš iznimke, vendar Kranjec je moder in nerad se žrtvuje za ideje, ktere niso po vladinem kalupu. Ta plašljivost še objema nekoliko tudi samostalne narodnjake, gotovo ne v prid narodnemu napredku.

Bil sem tako srečen in imel priložnost si pogledati skorej vse tukajšne družbine kroge z njihovimi matadori. V kazini najdeš onaj isti živelj, kakor povsod, kamor zahajajo ljudje v uniformah in z naslovi „Wohl- in Hochwohlgeboren“. Tukaj vlada ostra, dolgočasna etiketa, nekteri bi radi razvijali „Hof-ton“, vendar se jim godi, kakor znanemu baronu, kateri je v salonih prestarjih visoko aristokratičnih rodbin na Dunaju pri vsaki priložnosti pokazal, da je visoko narejen, ne pa visoko rojen. V kazini se zbira ves ultraljalni svet ljubljanki; nosi po koncu glavo in se čuti, da njega držijo „befehli in reglementi“. Tukaj je opozicija narodnega gibanja, tukaj se dogovarja, kako bi se zamo-gla uničiti težnja narodnega življa, kateri ima po njihovem mnenju le kmetišk krsten list, in kteremu niso kumovale babice „privilegije“. On se čuti kot edini opravičeni faktor političnega razvitja, in najemnik inteligencije, in ne pomiluje, temuč se jezi črez inteligentne narodnjake, da so se zbrali pod narodno zastavo, ktera je po njihovem mnenju napravljena iz kmeškega platna. Zato vidi v njih le sebične demokrate ali pa bolne fantaste. Nemška beseda tukaj izključivo vlada, čeravno s presneto trdim tebi dobro znanim kranjskim akcentom in pogosto nepravilno gramatiko. Čudim se, zakaj ni znani slovenski gramatik, kateri je nedavno spisal slovensko gramatiko v nemškem jeziku, in kateri bode v slovenskem slovstvu, kakor se mi dozdeva, to, kar je Keye v gralski povesti, za ljubljanske Nemce spisal nemške gramatike, ki je tako potrebna ljubljanskim „cidevant Nemcem!“

*) To je pač res. Tako pravijo n. pr. Gorenci radoliškemu okrajnemu predstojniku pl. Wurzbachu le g. „baron“, in priklanjali se bodo menda vekomaj uradniški gospodi, če bi jim tudi po hrbtu klepala! Vr.

Avstrijsko cesarstvo.

večkrat slišal. Zakaj je ni odtegnil g. Karneritu, ki se je hvalil, da ga Slovenci tako čislajo in nekaj blodil, kar se stvari ni tika-
lo. G. Herman je že mnogokrat eno in to britko slišal; zoper Slovence so se sto-
krat ravno tiste fraze ponovile; zakaj tukaj
ne odpre ust g. predsednik in ne ustavi tako
strastnih in neopravičenih napadov?

Sicer ste bile te dve seji kaj važni ne
zavolj uspeha, temuč zaradi našega dež. zbor-
a samega, ki se v njih kaže kakor v zra-
calu, da ne moremo opustiti, pozneje bolj
na tanko o tem sporočevati, ko nam šteno-
grafični zapisi pridejo v roke.

Sicer pa se je sklenilo, da se napravi
kmetijska učilnica blizu Gradca; da se na-
kupi za njo 30 oral za obdelovanje; da se
ravnatelj z letno plačo od 1200 gld. in ne-
kaj učiteljev po 200 do 300 gld. letne plače
za hrano in stanovanjem vred postavi, da
dež. zakladnica za 25 učencev po štipendijah,
za druge pa starši sami po 120 gld. na leto
plačujejo. Dalje se je v principu pripoznalo,
da je treba „vinorejske šole“ v Mari-
boru. Tedaj za Ptuj ni več upanja, čeravno
se je g. Herman zanj tako krepko poganjal.
Taka je le!

Tržaški. Laška mestna gimnazija še ne
more nikakor prav vredjena biti, ker se še
vedno kaj o njej govori. Tako je v seji dež.
zboru od 15. t. m. poslanec dr. Picciola
prašal deželnega maršala, ali je res, da bodo
spet trije učenci omenjene gimnazije slovo
dobili. Dež. maršal ali prvosednik dr. Po-
renta obljubi na to v skrivni seji mestnega
odбора odgovoriti. — Nadalje je prišlo na
vrsto sporočilo o zemljiško-odvezni zalogi.
Za l. 1866 se ni več dohodkov dobilo kot
5411 gld. 86 kr., zapisanih pa je bilo 14.479
gld. Prav se je opomnilo, da je tega kriva
splošna revščina in pomanjkanje. Za l. 1867
se je v proračunu nastavilo dohodkov 8431
gld., stroškov pa 5408 gld. — Na to se je
bral predlog, od 3 poslancev podpisan, po
kterem naj bi zbornica hitro poseben odsek
6 poslancev izvolila, ki naj bi do vlade
prošnjo naredili, da res prej ko mogoče kup-
čijsko poslanstvo v Kino in Japan odpravi,
ker je to za Trst jako imenitna in važna
reč. Zbornica potrди ta predlog. — Zdaj
pride na vrsto sporočilo železničnega od-
bora. V njem se priporočajo tri železnične
črte, naj bi se prej ko mogoče izdelale.
Prva je Rudolfova železnica, druga tista, ki
bode skozi Koroško in Tiroljsko v Švajco
peljala, in tretja je oseško-banaška. Kar se
druge tiče, želi odbor, naj bi se od Beljaka
železnica naredila čez Predel in Gorico v
Trst, ne pa čez Pontabel ali po savske do-
lini, ker prva črta bode Trstu najbolj ko-
ristila. Se ve da je tukaj nekaj Lahonov
renčalo in ugovarjalo in pred vsem Ponta-
belsko črto priporočevalo, ali nazadnje je
vendar odborov nasvet obveljal. Pri tretji
železnici odbor želi izreka, naj bi se letá
črta do mesta Arada podaljšala. Sklenilo
je posebno pojasnilo na Njih Veličanstvo
poslati, naj vlada ta nasvet izpeljati blago-
voli. — Slednjič se je obravnaval predlog
zastran ustanovitve laške pravne akademije.
Iz pogovorov, ki so se pri tej priliki slišali,
pozvemo, da si Lahi res na vse strani veliko
prizadevajo za obveljavo laškega jezika in
da tudi oni, kakor Nemci drugod, Slovenci
ne poznajo in jim nič omike ne privoščijo;
kajti pri tej priložnosti ni ne le nihče Slo-
vanov zagovarjal, ampak poslanec baron
Pascotini se je še celo drznil izreči, da
tu ni treba celo nič na Slovane gledati, ker
se oni le s kmetijstvom pečajo in tedaj
viših učilnic ne potrebujejo itd. Tako ta
omikani laški baron! Druzega nam tedaj
ne ostaja, kakor da si sami urno pomagamo
z napravo jugoslovanskega vseučilišča. —
Dotični odbor je nasvetoval prošnjo do
vlade vložiti, kar je zbornica tudi potrdila.

Na Dunaju 19. dec. — (Pol. obzor
o notranjih zadevah naše države. Nova
postavba o doslužnini. Kup-
čijska pogodba s Francosko
vlado. Državni minister o pra-
škem vseučilišču. Zrinjskova
svečanost na Dunaju. Jelačićev
spomin ek). V kratkem bode potihnilo
govorjenje v zbornicah takraj Litave. Domú
se bodo podali narodni zastopniki in marsi-
kteri med temi ne bode več tako srečen,
še dalje se za blagor svoje dežele v zbor-
nici potezati; kajti končani morajo biti vsi
deželni zbori razun ogrskega in hrvaškega
do 31. decembra, in potem misli vlada nove
volitve razpisati, pri katerih bodo pa tudi
večidel novi poslanci izvoljeni. Solnograški,
šleski in istrijski zbor so že svoje seje
končali, drugi zbori pa še razne deželne za-
deve pretresavajo. Tako je včeraj dunajski
zbor novega poslanca v pokojni državni
zbor volil, kateri pa bode javelne še kedaj
priložnost imel, v lesenej hiši pred škotskimi
vratmi svojo modrost kazati, — pa pustimo
našim centralistom to veselje, naj se
vsaj spominjajo polnih lónc Schmerlingove-
ga centralistično-parlamentarnega absolutizma,
saj doživeli ga več ne bodo! — V češkem
zboru je grof Thun svoj predlog zastran
prenaredbe volilnega reda nazaj vzel, ker
do novega leta ni dovolj časa to reč rešiti;
predložil je samo, naj česki zbor sklene,
da se tudi še v prihodnjih 6 letih more pre-
naredba volilnega reda z absolutno večino
glasov skleniti. — V štajerskem zboru so
zopet Blagotinšekovi pokazali, kako da so
liberalni. Vsi predlogi, ki Slovincem pra-
vičnejšo prihodnost obetajo, so padli, ker
tem gospodom, ki tako bolj v Berlin, ka-
kor v Beč gledajo, bi nikakor ne bilo všeč,
ko bi se Štajerska ne spoznala kot čisto
nemška dežela, — čudni vitezi!

V ogrskem zboru je prišla zdaj Deákova
adresa, katero so bili v „spodnji hiši“, v
zbornici narodnih zastopnikov, sprejeli, v
zgornjo ali gosposko zbornico; tudi tukaj
bila je brez ugovora sprejeta in potovala
bode zdaj pred svetli prestol. Kaj misli
vlada potem početi, ni še jasno, pa skorej
gotovo Ogrje ne bodo svojega ministerstva
in sploh nič od svojih postav od leta 1848,
preden da ne spoznajo skupnih zadev. Vla-
da in Ogrje se tukaj sučejo v kolobaru; kdo
da bode zmagal, videli bomo v kratkem.
Beust je tudi v Pešto šel!

Preveselo novico imam iz Zagreba poro-
čiti in sicer prvič, da je slavni hrvaški
zbor potrdil to, kar je kraljevska deputa-
cija, ki je v Pešti bila, predložila, in sicer
te le tri točke: 1.) Hrvatje se drže točke
42. leta 1861 in le na podlagi té točke se
morejo o državoprovnihih prasanjih zastran
Ogrskega pogovarjati. 2.) Trojedina kralje-
vina nima ne pravice ne dolžnosti, ne po-
stavne sposobnosti v ogrski deželni zbor iti.
3.) Trojedina kraljevina sme po državnem
pravu le samo zase z vlado pogovarjati se.
Drugo kar bo gotovo vsacega Slovana ve-
selilo, je to, da je danes, kakor nam tele-
graf naznanja, deželni zbor kar „en bloc“
Strossmayer-Mrazovičev o addresso
sprejel; s tem je deželni zbor pokazal, da
on le v federalizmu vidi za Avstrijo edino
rešivno sredstvo. Hrvatje so stopili v kolo
druzihi Slovanov — Slovencev, Čehov, Po-
ljakov — in združeni bodemo se zdaj bra-
nili dvalizma. Strossmayer je v predpogo-
voru kaj temeljito razlagal stališče trojedine
kraljevine, ter tudi Deákov govor v pe-
štanskem zboru, v katerem o kraljevini Sla-
vonski in Hervaški govori, o trojedinej kralje-
vini pa pravi, da je proti ogrskemu pravu,
hudo pretresoval. Rekel je tudi o zdanjej
dvornej kancelariji, da ni sposobna iz-
peljati državno prasanje v prid hrvaškemu
narodu. Njegov govor je bil živahno spre-
jet, in iz vsega se vidi, da je on res duša
celega zbora.

Včerajšnja vladina „Dunajčanka“ prine-

sla je nam novo postavbo o doslužnini, po
kterej bodo c. k. uradniki in služabniki
dosti bolje stali kot poprej. Po tej postavi
dobi vsak, kateri se v pokoj poda in že 10
let služi $\frac{1}{3}$ cele svoje plače; med 15. in
20. letom $\frac{2}{3}$, med 20. in 25. letom $\frac{3}{4}$, med
25. in 30. letom $\frac{5}{8}$, med 30. in 35. letom
 $\frac{6}{8}$, med 35. in 40. letom $\frac{7}{8}$; kdor pa več
kot 40 let služi, ta dobi celo plačo. Tisti
uradniki, ki še niso 10 let v službi dokončali,
dobé pa odpravek za vselej; ravno tako
dobé lahko tudi drugi, ki so že dáj časa
služili. Ta postavba ima tako dolgo veljavo,
da se druga občna postavba o doslužnini ne
oznani — Te dni se je tukaj posebna kup-
čijska pogodba med našo in francosko vlado
podpisala. Upati je, da bode zdaj naša kup-
čija in obrtnija na Francosko kaj bolj ži-
vahna, kakor je dozdaj bila. — Nekoliko
se naša reč vendar tudi k boljemu pomika.
Do nas Slovencev ministerstvo sicer še nima
posebnega nagnjenja, ker so se naše tožbe
le nemim bile pripovedovale, ali našim se-
vernim bratom Čehom se vendar že včasih
kaj za narodnost koristnega podpira. Porok
temu je posebno pismo državnega ministra
na praški akademski senat, v katerem grof
Belcredi zahteva, naj akademski senat ali
starešinstvo v kratkem vladi predloži, kako
bi bilo mogoče več čeških učiteljskih stolic
napraviti, ker vlada spoznava za svojo dol-
žnost, razcvet českega jezika in česke knji-
ževnosti pospeševati. To je gotovo jako le-
po in pravo; želeli bi samo bilo, da bi to
ne ostalo samo na papirju, ampak da se
tudi vresniči in da se tudi proti drugim na-
rodom enako ravna, — kajti vsi imajo ena-
ke butare! Zraven se nam pa vendar kaj
čudno dozdeva, da ministerstvo ne derži se
sklepa dež. zbora, ampak še le poprašuje
akad. starešinstvo, ki je večidel nemško! —

Včeraj, t. j. 18. t. m., slavilo je tukajš-
nje slovansko pevsko društvo spomin tri-
stoletnice hrvaškega junaka Nikolaja Šubića
Zrinjskega s sijajno „besedo“ v dvorani
društva „Gartenbau-Gesellschaft“. Lepa mno-
žica dunajskih Slovanov zbrala se je posla-
vit tolikanj imeniten spomin; posebno je
bil tudi jako zastopan nežni spol slovanskih
krasotic, ki so večidel v narodnem oblačilu
oblečene bile. Program besede bil je na
dvoje razdeljen; prvi del so bile pesmi,
ki so jih peli pevci slovanskega pevskega
društva; drugi pa igre, ki jih je igrala
cela kapela peškega polka grofa Kheven-
hüllera (Čehi) pod osebnim vodstvom kapel-
nika g. F. Vaniska. Prva pesem bila je:
Iv. Zajčev zbor: „Zadnji čas Zrinjskega“,
ki je jako dopadel; posebno živa pohvala
pa sledila je „narodnim pesmam in sicer
slovaškej, maloruskej, poljskej in jugoslo-
vanskej. Napev teh pesem je jako krasen,
prav po narodnem duhu, ki nam celo mi-
loto slovanskega srca kaže. Tretja pesem
bila je „Svorny duch“, besede Pickove, na-
pev pa Förchtgott-Tovačovskega. Tudi ta
pesem, kakor sploh vse Förchtgottove kom-
pozicije, je izvrstna in bila je tudi jako do-
bro izpeljana. Pevci zaslužili so si se svo-
jim izvrstnim petjem občno pohvalo, ki je
posebno pri tretjej pesmi tako živahna bila,
da so jo morali ponoviti. Med temi pesmami
razveselila nas je gospodičina M. Trouilova
z nekterimi samospevi, ki jih je krasna
pevkinja izvrstno doveljela. Po vsakej pesmi
ni bilo ploskanja ni konca ni kraja. Videlo
se je, da izbrano občinstvo zna ceniti krasni
glas česke domorodkinje. H koncu poklonilo
se jej je več šopkov in tudi nazoči Slovenci
izročili so ji venec zelenih cvetic v znam-
nje iskrenega spoštovanja. Tudi sta gospo-
dičina A. Dubcova in gosp. J. Dubec na 2
harfah ali plunkah nektare dvopeve z ob-
čno pohvalo doveljela. S tem je bil prvi del
dovršen; zdaj pa je začela polkova kapela
razne slovanske arije ali napeve igrati in
blizu do pol noči poslušali smo izvrstno
godbo. Najbolje je dopadal naš „Naprej“ in
obdarjena „Zrinjskova popotnica“ od Svarca,
ako lih smo od zadnje več pričakovali. —
Veselo je pretekla večer in gotovo zado-

voljen je vsak zapustil dvorano, želé si, da bi slovansko pevsko društvo večkrat pri enakih priložnostih enake veselice napravilo. — 16. t. m. odkrilo se je v Zagrebu zagrinjalo od spominka Jelačiča bana. Cesarjev zastopnik bil je grof Bellegarde, narodne svetkovine pa ni bilo, ker je vse bilo bolj po soldaškem kroju napravljeno.

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Kdo je derž minister? Rudolfova železnica; svilorejno društvo.) Ogersko je dežela naše cesarvine; zatorej se nam kaj čudno dozdeva, da se g. Beust z Ogri pogaja. Poprej nismo nikoli brali, da se minister zunanjih zadev briga tudi kaj za notranje. Po tem takem je g. Beust že podjal državnega ministra grofa Belcredija ali pa g. Beust Avstrije še toliko ne pozna, da je Ogersko le en kos naše države. Skorej bomo zvedeli, kaj sta Beust in Majlath v Pešti opravila. Naj sta se z Madjari ali porazumila ali ne, vse eno, ogerski klopčič še ni razmotan, morebiti še le bolj zavozlan. Hervatje, Čehi, nemadarski narodi na Ogorskem in celo Tiroljci so spregovorili moško in krepko besedo, ktera se ne more in ne sme preslišati — brez nevarnosti in nesreče! — Blizo Jezernice, eno uro od Beljaka, je 20. dec. prva lopata zaznamovala zemljo, kjer se začne Rudolfova železnica delati. Pri komisiji so bili gg. Karl Reichenbach, svetovalec dež. poglavarije, Kladius Klavdi, minist. komisar, Ant. vitez Bittreich, stotnik generalnega štaba, Fr. Kazda, nadinženir, Leod. Canaval, dež. odbornik, A. Eisele, c. k. inženir, Leop. Nagel, mestni župan in Karl Schwaz, stavbin podvzetnik. Ob štirih popoldne se je opravljala ta svečanost, zvečer po tem pa je bil obed, pri katerem se je napivalo svitlemu cesarju, cesareviču Rudolfu, dež. odboru in „edinosti“, s katero so se kupčijske zbornice poganjale za to železnico. — Nam se pa tudi prav potrebno dozdeva, da bi se železnica od Beljaka naprej, naj si že bodi proti Tirolju ali proti Terstu, ob enem začela delati. — 27. t. m. ob 2. popoldne ima svilorejno društvo svoj veliki občni zbor. Seja bode v deželnem gradu v drugem nadstropju. Kaj imenitne reči se bojo obravnavale; naj se torej zbere veliko družnikov. Zvečer po tem si napravijo družniki neko veselico.

Iz Ljubellé. ?? (Marsika j v prid, le berite). 22. novembra se je bilo pri gostoljubnem in prijaznem župniku g. P. osem sosednih duhovnikov prav po naključju se sešlo. Vse, kar se je govorilo, bilo je takšno, kakor se pošten človek le od dobrih sere pravih slovanskih rodoljubov sme nadjati. Med drugimi pogovori je bil tudi naš slovenski kmet v misel vzet, in pisatelj teh verstic je še pristavil, da ima zdaj naš kmet „komandantov“ brez števila, kateri vsi mu na ušesa trobijo: „Delaj, pripravljaj in davke odrajuj“, pa skorej nobenemu od teh brezštevlnih „komandantov“ na misel ne pride, kmetu pomagati in ga v slovenskem jeziku učiti, kako naj bi svoje polje in živino gleštal z večim dobičkom, da! še celo sramujejo se ž njim po slovensko govoriti, nemške „feronge“ in „bešajde“ mu v zobe tiščijo, od njegovih žuljev živeti jih pa ni sram! Napravile so se sicer kmetijske družbe in šole, pa kaj, — one slovenskemu kmetu več nadleže, kot dobička napravljajo, ker prilagati mora iz svojega žepa, iz nemških „jaresberihov“ in nemško-teoretičnih podukov, danih v poglavitnih mestih, bo pa javeljne kedaj kaj žita za slovenskega kmeta prirastlo. Šaj toliko se sme za gotovo terditi, da bo po Dravi še presneto veliko vode splavalo v Donavo, preden se bo slovenskemu kmetu iz nemških kmetijskih šol v Gradcu in Celovcu tisti denar povernil, ktereга on zdaj za svojega v kmetijsko šolo

poslanega sina plačevati mora. Kmetijska šola v Ljubljani je v tej reči slaven in hvalvreden izjemek, kajti ta je vsaj na narodni podlagi osnovana. Menda se ne bomo goljufali, ako rečemo, da je ravno zopet nemščina kriva, v kateri se v Celovski kmetijski šoli uči, da jo le 13 učencev obiskuje, ko je vendar okoli mesta ljudski jezik le slovenski! Kmetijske „Novice“ bi edine bile, ktere so v tej reči že veliko pripomogle.

Od kmetijskih društev nam pa skušnja le toliko pove, da one že dolgo let životarijo, pa je še več kakor $\frac{2}{3}$ kmetov, kateri še za nje kar nič ne vedó; tam pa tam na kakšni steni kake bolj obeljene hiše visi kaka diploma, ktero lahko sleherni dobi, kateri je volje za vsakoletne nemške „berihite“ odmerjeno plačo odrajtovati. Kako se pa polja in planine teh „diplomiranih“ gospodov od drugih ločijo, to ni treba tukaj pripovedovati, to lahko vsakdo sam vidi! Ako pustimo, da nam tedaj skušnja govori, bomo slišali, da ta pripomoček, kmetijstvo povzdigniti, zopet tega opravil ni, kar se je od njega pričakovalo; in ako bi se bili vsi tisti denarji, kateri so se za nemške „berihite“ in shode kmetijskih udov na Slovenskem potrošili, le za dobre v slovenskem jeziku spisane kmetijske knjige porabili, bi naš kmet vsaj nekaj pred rokami imel, tako pa nima ničesar. Rajni, nepozabljivega spomina vredni Matija Vertovec, fajmošter v šent — Vidu nad Ipavo in ud c. k. km. družbe v Ljubljani, so nam, kakor se zdaj kaže, s tem, da so nam kmetijsko kemijo in vinorejo praktično spisali in vsem „Novičnim“ naročnikom za prilogo pošiljali, najpravnejši pripomoček pokazali, po katerem poti bi se dal zversteni nauk v kmetijstvu po najnižji ceni kmetu v roke spraviti. Skraja tega članka omenjeni zbor rodoljubov torej vsem tistim serčno priporoča, katerim je za slovenskega kmeta kaj mar, da naj svoje misli v „Novicah“ ali v „Slovenecu“ razodenejo, kako bi se dal zdaj jedernati, zversteni in za mali denar omišljeni kmetijski nauk in živinoreja našemu slov. kmetu v roke spraviti. Vsa politika, obertnija in „odertija“ so brez podlage, ako kmetijstvo peša, in reči se sme: „Kmetijstvo je: *Conditio sine qua non*!“ — Letošnji pridelki tega kraja so bili srednji, le živinske klaje menda nikjer menjkalo ne bo; za žito bi znalo pa marsiktereга na spomlad hudo prijemati, ki bo letos po lanskim meri svojim ljudem živež delil.

Tudi po litužih in kerčmah je letos vse lepo tiho; tisti kmetje, ki so v poprejšnjih letih pogosto v kerčme za kratek čas nemškovať hodili in katerim je voda v želodcu škodovala, imajo zdaj z delom pri svoji hiši najboljši kratki čas in tudi voda se je popravila, da jim ne škoduje več! — Sv. Lorenška gora in Dravberdce, kamor tudi fara sv. Janeza na Ostrici spada, ste imele pred 3 leti vsaka svojega župana; na enkrat pa je nekemu človeku na misel priletelo, da bi boljše bilo, te dve županiji skupaj pod enega župana spraviti. Kmetje so bili sklicani, naj bi privolili, pa veliko jih je bilo združenju nasproti; toda vse to ni branilo, županiji ste morale skupaj in ste si v Dravberdci novega župana izvolile. Zdaj pa še niso popolnoma 3 leta minula, kar ste obe županiji združeni in že se je pokazalo, da imajo zdaj večje županijske davke in da se ceste in preganjanje malopridnih potepuhov zanemarjajo. Že se pogovarjajo, da bodo pri deželnem odboru prošnjo za razkrušenje teh dveh županij vložili. Iz tega se lahko spozna, da tisti človek, ki je na združenje teh dveh županij tako krepko tiščal, vendar ni bil za vse prihodnje razmere dobro razsvetljen, in tak človek naj bi raji ne mešetaril, ker boljše so majhne občine. —

Od Savine. 18. dec. (Veseljé v Celji). Veselejšega večera pač že dolgo nismo v Celji doživeli, kakor zadnjo nedeljo, 16. t. m. Nekteri izvrstno izurjeni udje naše slavne čitalnice so v mestnem gledišču igrali dve slovenski igri: „Bob iz

Kranja“ in „Le ravannost!“ V nekdanjem nemškem gledišču dve slovenski igri! Kak napredek! Igralo se je pa že tako izvrstno, da je vsakemu poslušalcu veselja srce kipelo. Res dolgoletni, po vsem nemškem „reichu“ izurjeni „schauspielerji“ bi nobene še tako vodene nemške „posse“ tako izvrstno ne bili igrali, kakor so igrali naši že mnogokrat pohvaljeni slovenski igralci te dve poštene slovenski igri. Slava in hvala jim! — Bilo pa je tudi gledišče tako natlačeno, da je pozno prišlemu težko bilo prostora dobiti, in polno oseb vseh stanov, ki so vsi očitno razodevali svojo zadovoljnost in hvalo nad izvrstnimi igralci. Čisti znesek, kateri je gotovo velik bil, porabil se je na korist celjske bolnišnice. Po dokončani igri je bila prijazna večerja v čitalnici. — Nemškutarji, glejte, da je tudi slovenski jezik že toliko oglašen in sposoben, da je mogoče, ž njim lepo in razumljivo govoriti in gospoda in kmeta razveseljevati. Kedaj bode vendar enkrat to spoznali? —

Iz Laškega trga na Štaj. 18. dec. (Kako je s šolo tukaj?) Še ni dolgo temu, kar je za šole v Laški dekaniji še prav slabo skrbjeno bilo. Bile so namreč v tem šolskem okraju, ki ima 12 duhovnij in 20,500 duš, samo tri vredjene šole, t. j. v Laškem trgu, v Loki in v Trebovljah, vsaktera z enim učiteljem, z eno šolsko sobo in z dvema razredoma. V vseh drugih farah so duhovni sami brez plačila otroke podučevali, ne samo v sveti veri, ampak tudi v drugih predmetih, vsaj v slovenskem branju in pisanju, in sicer prav pridno in marljivo, tako da so zaradi tega od viših uradov, posvetnih in duhovnih mnogokrat pohvaljeni bili. Ravno tako so si dve rudarski društvi in železnocestni uradniki pri Zidanem mostu šolo napravili.

Ko je visoka vlada spoznavati začela, kako potrebno je ljudsko podučenje v narodnih šolah, je tudi v našem okraju zaradi tega mnogo povelj dala, in po neutrudljivem delovanju tukajšnjega prečestitega dekana in šolskega ogleda, g. Antona Žužar-ta, v lepi harmonični družbi s političnim uradom, se je v kratkem času tukaj prav mnogo koristnega in veselega dovršilo.

Laški trg že od starodavnih časov semkaj ni lastnega šolskega poslopja imel. V revni, majhni, v najem vzeti sobi so bili otroci obojega razreda natlačeni; trideset let se je zmiraj prosilo in tirjalo tu pa tam, da bi se šolsko poslopje zidalo, — toda zmiraj brez uspeha, čemur se nam ni čuditi, ako pomislimo, kako težko je bilo ravnanje s poprejšnjimi šolskimi patroni. Še le v najnovejšem času, ko so se soseskam delile podelitne pravice in dolžnosti, jelo se je to prašanje reševati. Privatna hiša, ki je ravno na prodaj bila, kupila se je za 6000 g., ki naj bi se plačali v odločenih obrokih, in 1000 drugih goldinarjev se je porabilo, da se hiša v lepo šolo spremenila, ki ima zdaj dve veliki šolski sobi, prebivališče za dva učitelja, in še zadosti prostora za 4. razred, ako bi ga počasi postaviti mogoče in treba bilo. Tudi je soseska stalno službo za drugega učitelja ustanovila, sicer ne samo za tega del, ker je videla veliko število šolarjev, ampak tudi iz drugih bolj temnih namenov, o katerih pa smo že enkrat v „Slovenecu“ govorili, in katerih tedaj več ponavljati nečemo. Drugi učitelj dobiva svoje prosto prebivališče v šolskem poslopju in 300 gld. letnega plačila iz občinskega premoženja, ktero pa je sedaj — žalibog! — prav prav pičlo, tako da so ljubi Laščani zaradi plačevanja odločenih obrokov za šolsko poslopje velikokrat, in posebno sedaj v hudih stiskah in zadregah, in še drugi učitelj sam, kteremu so zlate gradove obetali, mora se mnogokrat truditi in semtertje tekati, da dobi svoj mesečni ali četrtletni odplaček. Sicer pa je šola v lepem redu, in dobro obiskovana ter šteje sedaj 217 vsakdanjih in 152 nedeljskih šolarjev.

V Trebovljah ima prav lepo šolsko po-

slojce dve šolski sobi, in v prvem nadstropju je prebivališče pridnega in marljivega učitelja, g. Irgl-na. Še le pred kratkim se je dozidalo prelepo šolsko poslopje v št. Jakubu v Dolu. Lepa in dobro oskrbljena je tudi že davno obstoječa šola v Loki, ki jo izvrstno opravlja tamošnji gospod učitelj Kocuvan. Tudi so se šoli dozidale v št. Jedrtiin v št. Marjeti pri rimskih Toplicah. V Kloštru (Gajrach) je šola v cesarskem gradu, in v št. Rupertu nad Laškim se je nova kaplanija dozidala, stara pa se je po prizadevanju sedanjega neutrudljivega gospoda župnika, M. Arzenšek-a, v lepo šolo spremenila.

V teh novih šolah so že povsod vsaj začasni učitelji; tako da imamo sedaj v Laški dekaniji osem organizanih farnih šol. Ustanovljenje rednega plačila za učitelje je se ve da pri sedanjih slabih časih povsod težavno, posebno tudi zato, ker se novo sezidane šole niso povsod plačane, in ker je revščina povsod velika. Tudi poprejšnji stari organizisti se ne morejo na enkrat odpraviti in nadomestiti z novimi učitelji, ker bi reveži potem stradali morali. Toda tudi to se bo v kratkem zboljšalo, in hvala Bogu! imamo že nekaj ljudskih šol in vrlih učiteljev, ki se bodo trudili za izobraženje našega ljudstva v narodnem duhu, ako le tudi viši uradi in gospodje, katerim je skrb za šole izročena, svojih dolžnosti ne zanemarljajo.

Iz Ljubljane. Dr. (Slava vrlima poslancema Hermanu in dr. Razlagu v graškem zboru.) Ako čitamo govore deželnih poslancev v štajerskem dež. zboru, zares čuditi se moramo neprestrašenemu in značajnemu obnašanju edinih naših dveh poslancev, ktera istinito zastopata z sredi strastnih nemškutarjev z nogami teptano pravo zapuščenega in od večine svojih zastopnikov izdanega ubozega slovenskega naroda južnega Štajerja. Ako premišljujemo na dalje obnašanje tega zbora, v katerem zvonce nosi znani slovenski renegat Blagotinšek-Kaiserfeld, in enako misleči možaki — tako zvani avtonomisti, ktere avtonomije pa nas obvaruj Bog! — ne moremo si kaj, da bi ne čestitali iz dna naših src vrlima braniteljima slovenskih pravic. Toda ob enem moramo obžalovati toliko brez vse koristi za naš narod zgubljenega truda; kajti prej bi se kamen omečil in nam pravico skazal, nego tako sestavljeni štajerski zbor, pijan nemške kulture in hegemonije, brez vsega občutka do svojih slovenskih bratov, kateri naj vekomaj nevedni ostarejo za kazen, da se nočejo ponemčiti. Ako dalje premišljujemo obnašanje prvosednika tega zbora, kateri je pri neki lanski seji, slišavši z galerije en slovensk „dobro-klic, ves srdit kvišku planil ter strastno se znano svarilno obliko pohlevnega vzrokovalca tega nedolžnega klica moralčno osramotil in nemega storil; in ta pravični (!?) nad strankami v zboru stoječi prvosednik in „hoch-tory“ se še zmenil ni za nemške „dobro-in pravo-klice! In vendar prebiva dobra tretjina Slovencev na Štajerski zemlji, katerim je Bog podelil lastni jezik, da se ga pri vseh prilikah posluževati morejo; a prvosednik graškega zbora je več od Boga, on jim tega ne dovoli! Ako še dalje premišljujemo ravnanje tega izvanrednega prvosednika, kateri je v eni zadnjih sej svojo objektivnost s tem pokazal, da je prvi ploskal proti narodnemu govoru renegata Blagotinška, nehoté se nam sili misel, ali res pričakujejo Štajerski Slovenci od graškega zbora in njegovega prvosednika dovolitev svojih pravic? Ali mar res pričakujejo naši Štajerski bratje od novih volitev, od novo sestavljenega deželnega zbora v Gradcu, boljše prihodnosti, veselejših časov, od novega prvosednika več objektivnosti, več pravicoljubnosti? — Zastonj gojite nado, ubogi bratje! Nikdo ne bode se tega nadjal, kdor pozna germansko in slovansko zgodovino. Ker pa na tem svetu nobena vez ni tako močna, da bi se ne dala raztrgati, zavolj tega je skrajni čas, da

štajerski rodoljubi z vsemi postavnimi sredstvi narod na to pripeljati začno, da se napravi ogromna peticija do našega presvitlega carja Franc-Jozefa, kateri je v svoji milosti vsem narodom Avstrije podelil enake pravice, ktera peticija naj zahteva odcepljenje slovenskega Štajerja od zgornjega nemškega ter zedinjenje z vojvodino kranjsko.

Vidva vrla poslance pa, gg Hermann in dr. Razlag, kterima sedanjí siromašni rod nikdar Vajnega truda dostojno poplačati ne more, ostanita še za naprej branitelja in neustrašena zagovornika slovenskega Štajerja, gotovo pa do tje, da se snidemo v ljubljanskem deželnem zboru vsi Slovenci. V to nam pomози Bog!

Iz Ljubljane. R. (Slovar; Sokolski večeri; društvene zadeve.) Pregledavši filološke sestavke Levstikove v „Novicah“ mene in še koga družega skorej plaši, da bi kaj slovenskega napisal, — saj si moramo misliti, da Slovenci, ako je temu tako, kakor Levstik pravi, še lastnega jezika celó nič nimajo, in da vsak stavek, kojega napišemo, je Bog ve iz ktere ga jezika posnet. Spominjam se tukaj nehoté Trdinovih besed, ki je, se ve da šaljivo, ime Atlas definiral iz slovenskega, in sicer da izhaja iz „votel les“. Kar je pa pri tem najhuje, je to, da mnogo ljudi, in med njimi kompetentnih, obhaja misel, da bo za daljno prihodnost objubljeni slov. nemški slovar veliko nepotrebne stvarine imel. Tedaj naj se raji večini Slovencev vstreže, in praktičen slovar v kratkem času na dan spravi. Kolo časa neizmerno hiti; slovanska zgodovina razvija se naglo, bolj ko si marsikteri še misliti more; huđe nevihte nas, posebno nas Slovencev, čakajo, to nam pravi nek neznani občutek. Neobhodno je tedaj treba, da dodelamo naglo, kar je še storiti, da smo na vseh poljih gotovi in pripravljeni. Vedoma ali nevedoma je še deželni zbor spoznal to potrebo. In večini našega dež. zbora (žalibog da je nemška!) zahvalili se bomo radi, ako bo njena opomba obveljala. — Obličje našega dež. zbora je sicer res tako, kakor ga „Slovenec“ deloma popisuje. Posmehovati se moraš levičnim možicelnom, kako resno sedé in molčijo, kakor filozofične „štorkle“. Bo li „Tages-pošta“ tudi njih omenila kaj, in jih v — blato svoje umazane humoristike vlekla, kakor je zadnjič naše narodne ljubljence? Mislím, da ne! Ker nič ni, in kar nič ne velja, o tem se ne da nič reči. Bog nam daj kmalo nove volitve, in nove poslance, da se mati Slovenija več ne zjoče. Tuga in žalost obhajati nas mora pri takej nesreči, videti toliko odpadnikov, tuga in žalost izraza se v narodnih krogih kot resnoba in le ona nadvladuje. Ne slišiš več narodnega petja, ne vidiš veselih obrazov, kakor pred nekimi leti, ko smo polni nade pozdravljali novorojeno svobodo. Edini Sokol je še, ki po svojih večernih shodih zvedruje za trenutek temno nebo, in še tam včasih (vsaj zadnje dve saboti) ni mogoče radosti izbuditi. Kadar človeku ne gre vse po godu, je siten, je besedica ali tanka psičica zadosti, da še zadnjič celo čenker postaja. — O tukajšnih društvenih zadevah naj mi bo dovoljeno povedati, da se tukaj in tam nekako premišluje, po ktere poti bi se dali posamni, posebno zabavni zavodi zedinili. Nasprotstvo nam je sicer toliko koristilo, da smo se ustanovili in utrdili kot pevci, telovadci i. t. d., vendar daljno hujskanje sem ter tje „boža in uniči“. V nemškem taboru pa se, vkljub jako skrbni izreji, giblje narodnost slovenska, in delajo se stranke. Dalje moramo tudi misliti na to, da protivstvo in sovraštvo več škoduje, kot prijatelj zamore koristiti. Radi se bomo tedaj mi Slovenci pogajali in združevali, dokler se svetosti narodni kdo ne dotakne, in složili se bomo po mirnem potu, kar se le da, in tako naj tudi drugod storijo. Kakor slišimo, je čitalnica

ljubl. voljna vzeti si za pevovodja znanega kordirigenta iz filharmoniskega društva gosp. Nedveda. Naj bo to prva stopinja do omenjene sloge; naj petje, ki iz serca pride, do srca sega tudi tistim, ki so do sedaj tako radi zaničevali našo narodnost in naše prelepe pesmi, naj bojo pesmice slovenske seme v prsi mladosti vsejane in naj iz njega zraste neomagljivo domoljubje!

Trojedina kraljevina.

Od hrvaške Drave 15. dec. B. (Kaj mi počenjamo?) [Konec.] Imamo žalibože tudi takih ljudi, ki so tako malodušni ali malovredni, da ne vidijo družega, kakor Dunaj in Pešto. To jim je alternativa — eno ali drugo! Tretjega ne vidijo trdeči, da smo preslabi, da nas je premalo za svojo lastno skupino. Med temi, ko jim prav v dušo pogledaš, najdeš ali skritega Madjarona ali dunajskega birokrata, kojemu je tudi absolutizem prav, da le on obdrži ljubi kruhek. Ti ljudje ne razumijo kar nič narodovega blagostanja, in še manj njegove slave. Sreča je le to, da si prav malo upajo na svetlo s svojimi publicimi načeli, marveč očakujejo plašljivo v kotu, kaj pride. Na jeziku so jim sicer lepe besede za narodovo blagostanje posebno materijalno, zato tudi vlovijo dosti nevednežev v svoje mreže; ali nikjer ne velja bolj, kakor tukaj, prislovica: „Ni vse zlato, kar se sveti!“ Edino naša liberalno-narodna stranka hoče in tirja pravo svobodo, ki je le z odgovorno vlado mogoča, in celokupno-st. Temu se upirajo v Dalmaciji Italianissimi, v Krajini gospodje, ki sable nosijo, v gradjanskej Hrvaški in Slavoniji pa madjaroni in birokrati, — sami kruhoborci! Dalmatinski Italijani vedó dobro, da jim je odzvonilo, ako se združí Dalmacija s svojima sestrama; vedo gospodje krajinski častniki, da jim je poginila dobra dojnica, kakor hitro neha vojaška uprava v sedanjej Krajini; vedó naši fevdalci, da bodo povse drugo rolo igrali kakor dozdej, ako bomo kos fevdalnim Madjarom in njihovim velikašem zobe pokazati; vedó pa tudi naši birokrati, da bi narod, ojačen s svojimi brati, tirjal, naj odgovarjajo za svoja dela in da naj se mastna plača nevrednim odvzame. — Taki ljudje, ljubi Slovenci, se upirajo našej celokupnosti, našej svobodi, našej prihodnej slavi in našemu blagostanju! Poglejmo pa še na kratko, ali je res, da nam ni družega pota, nego v Pešto ali na Dunaj.

Naša celokupna trojednica šteje dva milijona duš istega jezika, ima zemljepisni položaj na brodskih ali vsaj za brodarstvo ugodnih rekah: Dravi, Donavi in Savi, pa tudi na morju, s kakoršnim se gotovo noben avstrijski narod ne more ponositi. Od tod želja madjarska po Reki in našem Primorju. Naj se nam podeli celokupnost, ki nam gre po državnem in božjem pravu; naj se nam čisto prepusti vsa domača uprava z odgovorno vlado, in videli jo bomo v kratkem cvetočo v znanostih, obrtnosti, poljedelstvu in trgovini, da je ne bo noben avstrijski narod prekosil, posebno ako se še vam, slovenski bratje, prepusti, da se pridružite k nam, kar so si vaši prvaki menda čisto dobro izmislili, in dodajmo, da bratje po Turčiji stresejo težki jarem raz sebe, česar se skorej nadjamo in se potem živo poprimajo duševnega in materijalnega napredka. Ni mi treba pokazovati, kar vsak izobražen človek sam ve, da se ne najde po Evropi države večje veljave in veličine od naše Trojednice, ki bi si sama oskrbljevala vse, kar je državi potreba. Zakaj bi mi ne mogli živeti skupaj s tolikimi in tako slavnimi in krepkimi narodi pod žezlom staroslavne pa vsem narodom pravične hiše habsburške? Edino ta federativni pot vodi k blagostanju, miru in moči avstrijske narode in celo državo k slavi, vse drugo je

na pogubo Avstrije, in, ako dvalizem po slepoti in slabosti naše vlade res krmilo v roke dobi, ne bo ga dolgo držal. Slediti mu mora, ako ne bo prepoznal, po tolikih eksperimentih ali poskušnjah federalizem, ali pa pride neusmiljena smert po svoje in pokosi, kar ne more več živeti, česar nas pa Bog varuj! — Taki pogovori so po naših krajih.

Iz Karlova 16. decembra. — ?! — (Davki. Punt. Vlada in Udmanič. Čudeži. Književnost. Tombola.) [Konec.] Tretje čudo, mislijo nekateri pri nas, je to, da se je gosp. Perkovac, marljivi delavec na političnem polju, v najvažnejši dobi poslanstva odpovedal. Gosp. P. vredeje „Pozor“, a bil je med glavnimi faktorji narodno-liberalne stranke; zdaj pa, ko ste se obe stranki pobratile in zlepe, eno delajočo silo, položig. P. nenadoma mandat. Kakor se vidi iz zdanje adrese, črtijo Hrvatje vendar le dvalizem in tudi od celokupnosti trojedine kraljevine in od svoje avtonomije nočejo ni las popustiti. Morda je tu vzroka iskati, da g. P. ni več član sabora. — Četrto, veliko čudo je pri nas dr. Anton Starčević, — mož, ki je pravi unicum hrvaški. Reče li zbor: Sneg je bel, — on bo dokazal, da je črn! Čeravno nočemo za njegovimi besedami kamenja lučati, in dasiravno bi človek v sedanjosti v njegovih govorih marsikteri biserčič našel, vendar z besedami, da je slavnj Nikola Zrinski, kterega ves svet spoštuje in slavi, bil „izdajica“ svoje domovine; da ban Jelačić ne zasluži spominka — s tem je dovolj pokazal, da ali nori, ali je pa on najpametnejši človek na svetu! — Tacih čudežev bi vam še nekoliko lahko naštel, ali naj bode za zdaj dosti, če vas zagotovim, da se na Hrvaškem letos res čudeži godé. — Federalistični časopis „Sviet“ nehal je izhajati. O novem letu dobomo „Dragoljuba“, ki bode beletrističen list. Vredoval ga bo znani hrvaški pisatelj g. Juri Deželič. — Pretečene nedelje imeli smo v našej čitalnici tombolo s plesom. Bilo je dosti krasnih gospodičin, ali malo pravih rodoljubkinj. Čudimo se g. D., da se pod njegovim vrstnim ravnateljstvom vidi v plesnem redu „walzer“, kterega so hrvaški plesalci in plesalke že davno iz svojega reda izključili. Saj je dosti, če vidimo v dvorani „kolo“, a temu v enakem redu se kaj malo nemški ples „walzer“ dolikuje. Proč tedaj z njim!

Ptuje dežele.

Italija. Piše se, da je prestolni govor v italiskem drž. zboru v Rimu še precej dopadel in da je tedaj upati sporazumljenja. Vendar pa še ni nič gotovega zvedeti. Tudi se še dobro ne ve, ali in kdaj da pride francoska cesarica v Rim. Lahko se zgodi, da bo vse po vodi splavalo. Vendar pa trdi „La France“, da se poda cesarica 26. t. m. na pot v Rim.

Rusija. Do zdaj je bilo od vseh krajev slišati, kako da nam ruska vlada od dne do dne bolj nasprotuje in da se je najhujšega bati; zdaj pa beremo v časniku „Journal de Petersbourg“, da je vse to le prazna govornica in natolcevanje, ker se ni nič tacega primerilo, kar bi zamoglo mir in prijaznost med obema vladama kaliti. — Res vsak si iz srca želi, da bi to res bilo, ker je zlasti za Avstrijo sila potrebno, da se jej ohrani ljubi mir.

Francoska. Ruski časniki poročajo, da je nekaj tisoč francoskih vojakov v Egipt prišlo z namenom, da gredo potem v Kohinkino, pa najbrže to nebo res, ampak da so le tje poslani zavolj turških homatij. Ravno tako bodo tudi angleški vojaki tje

prišli. Vlade se tedaj že pripravljajo — na vojsko! — Pri vojaškem ministerstvu se na vrat na nos dela, da bi se skorej zgotovila vojaška prenarredba. Napoleon mora na več strani v zadregi biti. — Kam se bo pa obrnil, če mu še smrt prizanese, zvedeli bomo gotovo bolj natanko na novega leta dan, ko bode spet radovednemu svetu svoje skrivnosti in sklepe ali misli naznanjal. Tedaj počakajmo še nekoliko! — Od cesarja Maksa se tu poroča, da nikakor ni volje, odpovedati se Mehiki. Bomo že videli!

Turčija. Veliko se zdaj o jutrovih deželah piše, posebno odkar se Kandijotje tako možato branijo ljutemu turškemu jarmu; sploh tli neka iskrica v jutrovih deželah in le majhnega političnega vetriča je potreba, in veliki plamen se more vneti, kteri pa se ne bode več tako lahko gasiti dal, kakor poprejšne čase. Tudi Srbi zdaj zahtevajo čelo enakopravnost z romansko knežijo in se posebno tudi na našo vlado pri svojih zahtevanjih opirajo. Te dni so bili razun Marinovića še drugi srbski in črnogorski diplomati tukaj in zdaj pride celo na Dunaj srbski minister Zukić. Govori se tudi, da misli Avstrija z Rusijo vkup Srbe pri turški vladi podpirati. To bi bila pač najbolj pametna avstrijska politika, tako bi se vsaj enkrat na svoje noge postavila in ne bila tako več odvisna od Napoleona, od kterega je vendar zadosti znano, da našo vlado samo — za nos vodi!

Amerika. Republikanski prvosednik Johnson je 3. t. m. kakor po navadi vsako leto, poslal do kongresa svoje zdaj jako važno sporočilo, v kterem zagovarja svojo notranjo politiko, zlasti v zadevah jugovcev; nadalje govori tudi o Mehiki, Fenijancih in celo o izhodnjem vprašanju, ter pravi, da bode vlada njegova posebnega poslanca v Atene poslala; posebno pa še podaja francosko pa angleško vlado ter jima velevala hitro storiti svojo dolžnost, če ne, bo druga zapela! Kaj mora Napoleon še doživeti!?

Razne novice.

* Veliki letni zbor čitalnice ljubljanske je na dan sv. Štefana dopoldne o pol enajstih. —

* Dozdaj veljavne postave zastran odrtije so po najnovšem cesarskem ukazu preklicane. Vladina „Dunajčanka“ je pa razglasila novo postavo zastran odrtije, ki pa samo veljavo ima v deželah takraj Litave in Sotle. Najpoglavitnejše točke te postave so: Od zdaj ni več določeno, koliko obresti da sme kdo tirjati za svoje izposojene denarje, tudi je dovoljeno od obresti zopet obresti jemati. Ako so obresti postavne, ali se posebno ne izgovorijo, sme se 6 od sto za eno leto tirjati. Zastran odrtije se bode še le kaznoval tisti, ki kterega v sili ali zadregi, v nepremišljenosti, nevednosti ali zastran slabe pameti zelo na premoženju oškoduje in sebe s tem obogatuje. Kaznovani bodo tudi zastran odrtije tisti, ki pri taci kupčijah pomagujejo, podpihujejo, ki menjice prodajajo, kupujejo, žerirajo itd., ako je očividno, da je to odrtija.

* Iz Dunaja nekdo poroča, da se je vsem c. kr. uradnikom ostro zaukazalo, naj za naprej le v uniformah, ne pa v civilnej obleki, uradujejo. Čudno!

* Slavnj česki zgodovinar dr. Franc Palacky je od vseučilišča v Petrogradu za doktorja zgodovine imenovan. Slava!

* Iz Ljubljane: V sredo zvečer proti 9. uri naznanjal nam je zopet strel z grada ogenj; zgorela je ena šupa zraven pokopališča in se še ne ve, ali je bil ogenj položen, ali pa je začelo goreti po nemarnosti kacega klateža, kterih je v imenovani šupi vedno dosti bilo najti.

Kakor piše „Laib. Ztg.“, je ministerstvo dovolilo nabiro blagodarov za Stražiške pogorelce tudi po Stajerskem in Koroškem.

Telegrama, kteri ste poslale čitalnica in matica v Zagreb o priliki odkrivanja Jelačićevega spominka 16. t. m., odzdravil je centralni odbor te slavnosti prav prijazno, s tem le besedami: „Pozdrav primljen zahvalnostju; stojimo nepremično duhom zajednice slavjanske, duhom godine 1848: Jedan za vse, svi za jednoga!“

* V Celovški bolnišnici je služba ranocelnika ali kirurga izpraznjena. Tirja se popolno znanje slovenskega jezika!

* Sedanji praški župan, mnogocenjeni g. dr. Belsky, bil je oni dan vnovič za župana izvoljen.

Južna železnica je od 24. t. m. naložila 30% doklade na nadavek ali ažijo.

DUNAJSKA BORSA 22. decembra.

Deržavni papir.		Denar.	Blago
5 % obligacija po 100 gld.	-	52 75	52 90
5 „ nar. posojilo od 1 1864	-	75 25	75 75
5 „ metalike	-	57 90	58,10
4 1/2 „	-	50,—	50 25
4 „	-	44 25	44,75
3 „	-	33,25	33 75
2 1/2 „	-	27 50	29 50
Srečke l. 1839	-	135 75	136 25
„ „ 1854	-	75 50	76 —
„ „ 1860 po 500	-	81 25	81 50
„ „ 1860 „ 100	-	88 25	88 75

Dolžna pisma za odvezo zemljišč.

(po 100 gld.)		Denar.	Blago
5 % dolžno-avstrij.	-	83 50	84,50
5 „ češka	-	83 —	83 50
5 „ moravska	-	—	83 —
5 „ štajerska	-	85 50	86 —
5 „ koroška	-	80 —	86 —
5 „ kranjska	-	80 —	86 —
5 „ primorska	-	80 —	86 —
5 „ ogerska	-	68 25	69 —
5 „ hervaška in slavonska	-	75,25	75 75

Srečke.

Kreditne	-	po 100 gld.	129 —	129 50
Donavsko-parobrodske	„	„	81 50	28 50
Terzaške	-	„	112 —	113 —
Budimske	-	po 40 gld.	49 50	50 —
Kneza Estarhazy-a	„	40 „	—	—
„ Salma	„	40 „	29 50	30 —
„ Palfy-a	„	40 „	22 —	23 —
„ Clary-a	„	40 „	24 —	25 —
Grofa Genois-a	„	40 „	23 50	24 —
Kneza Windiſgraetz-a	po 20 gld.	-	16 —	17 —
Grofa Waldstein-a	„ 20 „	-	20 50	21 —
„ Keglevič-a	„ 10 „	-	12 —	13 —

Denarji.

Cesarski cekini	-	-	6 24	6 25
Krone	-	-	18 —	18 20
Napoleonondorji (20 frankov)	-	-	10 53	10 54
Suvrendorji	-	-	—	—
Ruski imperijali	-	-	10 85	10 90
Pruski Fridrikaorji	-	-	—	—
Srebro (ažijo)	-	-	130 75	131 —

Dunajska borsa 24. decembra 1866.

5% metalike	-	-	57 75
5% nacional	-	-	67.—
1860 derž. posoj.	-	-	81.20
Bankine akcije	-	-	713.—
Kreditne	-	-	149.10
London	-	-	131.65
Novi zlati	-	-	6.24
Srebro	-	-	130.60